

Datum : 10 juli 2016
Kenmerk : WMOR2016005
Aan : het college van B&W gemeente Oss
Betreft : Advies opinienota toekomst uitvoering Participatiewet en Wsw

Geacht College,

Aanleiding

De regionale stuurgroep Werk en Inkomen heeft in oktober 2015 de opdracht vastgesteld om een keuze te kunnen maken over de toekomst van de uitvoering van de Participatiewet en de WSW vanaf 2017.

De cruciaalste vraag hierbij is: "in hoeverre de 11 gemeenten de dienstverlening gericht op werk voor de verschillende doelgroepen gezamenlijk willen organiseren en wat de rol van de IBN hierbij is". De rol van de IBN wordt in een drietal scenario's uiteengezet.

De Wmo-raad is door de ambtenaren uitvoerig geïnformeerd over de totstandkoming en over de inhoud van deze opinienota. De aanvullende vragen van de Wmo-raad zijn zowel mondeling als schriftelijk beantwoord. Het advies is mede tot stand gekomen met Wmo- en adviesraden uit de regio.

Standpunt Wmo-raad

We begrijpen het gedachtengoed om invulling te blijven geven aan het garanderen van werkplekken voor de medewerkers die nog vallen onder de oude Wsw regelgeving, waarvoor ook na 2020 een garantie voor tewerkstelling noodzakelijk is, namelijk de groep Wsw-ers neemt steeds in omvang af. Dit wordt nadrukkelijk toegelicht. Dat voor beschermt werken op dit moment de IBN de meest logische keuze is en die ook daadwerkelijk in staat wordt geacht om dit in hun organisatie te kunnen borgen onderstreept de Wmo-raad ten volle. Ten aanzien van de twee doelgroepen met een arbeidsbeperking (indicatie beschermt of doelgroepenregister en mensen met een sociaal-maatschappelijke beperkingen) zijn verschillende voorstellen verwoord. De financiële consequenties van deze voorstellen zoals in de opinienota worden aangegeven zijn vooral gericht op het voortbestaan van de IBN.

Voorlopige conclusie

De Wmo-raad komt tot de voorlopige conclusie (het betreft een opinienota): Onze voorkeur heeft de voorgestelde keuze voor scenario 1 waarbij alle elf gemeenten zich verplichten om de Wsw, het beschermt werken en de doelgroep van de mensen met een loonwaarde tussen 30% en 80% onder te brengen bij de IBN, omdat dit voorlopig de beste garantie biedt om de IBN financieel in staat te stellen om deze drie doelgroepen te bedienen.

Adviezen

De Wmo-raad wil de volgende adviezen geven, omdat bij in de opinienota genoemde scenario's een aantal zaken onderbelicht zijn gebleven, zoals de mogelijke gevolgen van de scenario's en het ontbreken van gedegen financiële onderbouwingen:

- De Wmo-raad mist het meenemen van de ontwikkelingen met betrekking tot de toename van bijstandsgerechtigden, zoals de statushouders en jongeren die voorheen onder de Wajong vielen. Wat is de inschatting van deze toename en de financiële gevolgen hiervan?
De Wmo-raad adviseert de ontwikkelingen met betrekking tot de toename van bijstandsgerechtigden, zoals statushouders en jongeren die onder de Wajong vielen mee te nemen en een inschatting te geven over de financiële gevolgen.
- Verder constateert de Wmo-raad dat er veelal gewerkt is vanuit de positieve aanname dat alle gemeente zullen kiezen voor scenario 1 en daarmee zijn de financiële doorrekeningen van de overige scenario's achterwege gebleven.
De Wmo-raad adviseert scenario 2 en scenario 3 eveneens financieel door te rekenen.
- De bedachte scenario's zijn alleen vanuit de bestaande situaties tot stand gekomen. Vernieuwende en innovatieve opties zijn daardoor helaas buiten beeld gebleven.
De Wmo-raad adviseert vernieuwende en innovatieve opties te onderzoeken.
- In de voorgestelde scenario's wordt melding gemaakt van de financiële positie van de IBN, waarbij bij scenario 1 een positief resultaat ontstaat. De besteding en of terugvloeiing van een positief saldo wordt niet toegelicht.
De Wmo-raad adviseert de besteding en terugvloeiing van een positief saldo toe te lichten.
- Er is vanuit de Wsw een subsidiestroom (via de gemeenten) naar de IBN. Hiermee wordt een zekere vorm van financiële continuïteit geboden. Niet helder is hoe deze financiële continuïteit zich ontwikkelt vanuit het rijk en ook wanneer een of meerde gemeenten niet langer deelnemen aan deze gemeenschappelijke regeling.
De Wmo-raad adviseert toelichting te geven over de financiële continuïteit wanneer een of meerdere gemeenten niet langer deelnemen aan deze gemeenschappelijke regeling.
- De Wmo-raad vraagt aandacht over de vergaande centralisatie die momenteel plaatsvindt binnen de IBN en die een direct gevolg kan hebben op de arbeidsmotivatie van de diverse doelgroepen. Reistijd en reisafstand kunnen een demotiverende werking hebben. Dit geldt ook voor het kwaliteitsniveau van de aangeboden werkplekken en de wijze waarop de dienstverlening geleverd wordt. Monitoring van de gevolgen van de verdergaande verandering in werkwijze bij de IBN is dringend gewenst. Specifiek vraagt de Wmo-raad regelmatige controle op deze verdergaande veranderingen in werkwijze, met aandacht voor de verstrengeling met het bedrijfsleven (inhuur flex-bedrijven) in samenhang met kwaliteit en kosten van de IBN.
De Wmo-raad adviseert monitoring van de gevolgen van de verdergaande

verandering in de werkwijze bij IBN. Met name voor de verstrengeling van het bedrijfsleven (inhuur flex-bedrijven) is samenhang met kwaliteit en kosten van IBN.

- Jongeren die van de Praktijkscholen komen (met sociaal-maatschappelijke gebreken) worden achtergesteld door jongeren die in het Doelgroepenregister staan vanwege medische gebreken, als gevolg van de huidige wetgeving. Dit is niet wenselijk.
De Wmo-raad adviseert jongeren die van praktijkscholen komen (met sociaal-maatschappelijke gebreken) die niet in het doelgroepenregister staan vanwege medische gebreken niet achter te stellen vanwege de huidige wetgeving.
- De Wmo-raad vraagt zich af of er wel werkelijk sprake is van het creëren van extra banen (125.000), zoals is afgesproken in het Sociaal akkoord of dat meer sprake is van vervangen van arbeidsplaatsen die vrij komen vanuit de Wsw en vervolgens worden ingevuld door de mensen met loonkostensubsidie.
De Wmo-raad adviseert te onderbouwen of dat er toch geen vervanging van arbeidsplaatsen is bij het vrijkomen van arbeidsplaatsen vanuit de Wsw om extra banen te creëren. Worden deze banen nu ingevuld met loonkostensubsidie?
- Hoe zit het met de inspanningsverplichting van de werkgevers om het bovengenoemde aantal werknemers met een beperking aan het werk te krijgen? De rol van het Regionaal Werkbedrijf blijft naar de mening van de Wmo-raad sterk onderbelicht, terwijl daar toch grotendeels de oplossing vandaan moet komen.
De Wmo-raad adviseert toe te lichten wat de huidige status en rol is van het Regionaal Werkbedrijf en aan te geven welke oplossing het Regionale Werkbedrijf kan bieden bij het creëren van banen voor mensen met een beperking.
- **De Wmo-raad adviseert** om de werkwijze, zoals verwoord in scenario 1 als uitgangspunt te kiezen voor een verdere doorberekening. Hierbij vraagt de Wmo-raad inhoudelijk duidelijk weer te geven wat de financiële consequenties zijn voor de eerder genoemde nieuwe doelgroepen (1).
- **De Wmo-raad adviseert** dat wanneer gedurende het verder traject blijkt dat een of meerdere gemeenten kiezen om mensen met een loonwaarde tussen de 30%-80% onder eigen verantwoordelijkheid te plaatsen bij werkgevers, er een volledige doorberekening van de financiële gevolgen aangeboden moet worden aan de Wmo-raad, zodat er een herbeoordeling mogelijk gemaakt moet worden van het uitgebrachte advies. Bijvoorbeeld hoe verhoudt zich het recente initiatief van de IBN in Veghel om 500 banen te creëren door het gezamenlijk oprichten met werkgevers en IBN van een nieuw dienstencentrum?

- Tenslotte **adviseert de Wmo-raad** een aantal evaluatiemomenten vast te stellen, waarbij de Wmo-raad in een vroeg stadium wordt betrokken.

Uiteraard zijn we bereid ons advies waar nodig nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Jaap Kool
Voorzitter

John Smits
Secretaris